

Lærerveiledning for 8.-10. trinn og videregående skole

Historiefortelling gjennom Leonard Rickhards billedverden!

Historiefortelling gjennom Leonard Rickhards billedverden!

Lærerveiledning for 8.-10. trinn og videregående skole

Innhold

- S. 2 Praktisk info
- S. 2 Introduksjon til formidlingstilbudet
- S. 3 Forankring i læreplanverket
- S. 3 Forslag til forarbeid
- S. 3 Forslag til etterarbeid
- S. 4 Utvalgte verker i utstillingen

Praktisk informasjon

For bestilling av omvisninger:
[Barnehage, grunnskole og VGS \(afmuseet.no\)](mailto:Barnehage,grunnskoleogVGS@afmuseet.no)

Varighet: 45–60 min
Tidspunkt: tirsdag–fredag
Sted: Astrup Fearnley Museet

Har du innspill eller spørsmål? Ta gjerne kontakt!

Formidlingskoordinator barn og unge:
Marianne Reve m.reve@afmuseet.no

Formidlingsleder:
Inger Fure Grøtting i.grotting@afmuseet.no

OM KUNSTNEREN/UTSTILLINGEN

Leonard Rickhard (1945–2024) var en av vår tids viktigste kunstnere, og ble ofte omtalt som stillhetens, eller melankoliens maler. Bildene er ofte fargesterke og figurativt fortellende. Kunstneren bruker dempede virkemidler, men uttrykker likevel minner om noe fryktelig som har vært, eller tanken på noe katastrofalt som kan komme.

Født kun fire dager etter frigjøringen, ble Rickhard sterkt preget av å være et barn av etterkrigstiden, slik mange i hans generasjon ble. Han malte bilder som uttrykte det som var vanskelig å sette ord på; traumene fra krigen og nazistenes okkupasjon, den store stillheten etter de omfattende ødeleggelsene, og forventningene til lykke og fremskritt for den oppvoksende generasjonen. Rickhard malte ikke krigens redsler, som eksplosjoner, bomber og granater, men elementer fra krigen var likevel sterkt til stede: krigsfly, kjøretøy, vrakrester, militærbrakker.

Gjennom et langt kunstnerskap har Rickhard etablert et karakteristisk og lett gjenkjennelig formspråk – en visuell signaturstil som har en egen plass i nyere norsk kunsthistorie. Utstillingen *Mellom konstruksjon og sammenbrudd* viser malerier fra hele hans 50 år lange virke. Siden midten av 1970-tallet malte Rickhard mange av de samme motivene på nytt og på nytt. Kjente motiver som fugleskapet, modellbordet, bjørkeskogen og forlatte brakkebygg går særlig igjen. Med tematisk orienterte rom, går utstillingen i dybden på disse motivene.

Hvordan kan kunsten fortelle oss historier – både fra vår egen tid og fra et historisk perspektiv? Hvordan kan kunsten bidra til samfunnskritikk, og til å løfte frem utfordringer på både individnivå og samfunnsnivå? Våre engasjerte og kunnskapsrike formidlere tar elevene med på en utforskning av Rickhards rike billedverden, med fokus på denne historiefortellingen, gjennom motiver, farger og former.

Forankring i læreplanverket

For Leonard Rickhards utstilling *Mellom konstruksjon og sammenbrudd* har vi utarbeidet en felles lærerveiledning for barneskolen og en felles for ungdomstrinnet og videregående skole. Lærerveiledningen du leser nå, gjelder for ungdomstrinnet og videregående skole.

Med utstillingen og kompetansemålene under til grunn, legger vi opp til en formidlingssekvens med fokus på hvordan de ulike verkene kan fortelle historier – både i vår egen samtid og i historisk perspektiv. Sammen undersøker vi hvordan kunst kan bidra til samfunnskritikk, og diskuterer hvordan teknologien har påvirket enkeltmennesker, samfunn og natur – med utgangspunkt i noen av Rickhards malerier. Vi blir også kjent med hvordan kunstneren benytter visuelle virkemidler som rom, form og fargebruk.

Eksempler på relevante kompetansemål etter 10. trinn:

Samfunnsfag

- gjøre rede for årsaker til og konsekvenser av terrorhandlinger og folkemord, som holocaust, og reflektere over hvordan ekstreme holdninger og ekstreme handlinger kan forebygges
- utforske hvordan teknologi har vært og fremdeles er en endringsfaktor, og drøfte innvirkningen teknologien har hatt og har på enkeltmennesker, samfunn og natur

Kunst og håndverk

- undersøke hvordan kunst, inkludert samisk kunst, kan bidra i samfunnskritikk, og skape kunstuttrykk som belyser utfordringer i egen samtid

Eksempler på relevante kompetansemål for VGS:

Design og arkitektur 2 (KDA02 02)

- reflektere over hvilken virkning og symbolverdi farger har, og synliggjøre hvordan fargebruk kan uttrykke følelser og markere identitet og tilhørighet

Design og arkitektur 1 (KDA02 02)

- tegne og visualisere rom og form ved hjelp av analoge og digitale verktøy (gjelder dersom elevene jobber videre med utstillingen etter museumsbesøket, og tar i bruk etterarbeid presentert senere i denne lærerveiledningen)

Norsk etter Vg1 studieforberedende

- lytte til andre, bygge opp saklig argumentasjon og bruke retoriske appellformer i diskusjoner

Forslag til forarbeid

I forkant av utstillingsbesøket oppmuntrer vi dere til å samtale og arbeide med ett eller flere av punktene under, individuelt og/eller gruppevis. Gjennomføring av forarbeid vil kunne gjøre det lettere for elevene å aktivere forkunnskaper og å ta del i dialog under selve utstillingsbesøket. Gjør gjerne en oppsummering i plenum, der dere også kan ta for dere relevante begreper.

- Hva tenker dere når dere hører ordet maleri?
- Søk opp bilder av Leonard Rickhards malerier på nettet, eller se på bildene i lærerveiledningen sammen i klassen. Legg merke til at noen av motivene og karakterene går igjen, som for eksempel Fugleelskeren, Modellflybyggeren og Nattmaleren. Hva ser dere?

Forslag til etterarbeid

- Ta et bilde av et kunstverk (uten blits). Skriv en krimhistorie basert på Rickhards kunst; *Naturen som åsted*. Bruk skildringer av natur, belysning, landskap, rom og gjenstander for å skape en stemning.
- Tegn eller mal ditt eget bilde, der du forsøker å få frem en bestemt følelse eller stemning. Tenk over hvordan du kan bruke farger, former eller objekter for å få fram følelsene eller fortelle en historie. Hva slags lys vil du ha i bildet ditt? Tenk på hvordan Rickhard bruker lampelys, skarpt sollys, eller en gløtt av lys i en døråpning for å skape forskjellige stemninger.
- Tegn ditt eget hus eller rom. Tenk på virkemidler som kontraster og perspektiv. Inkluder gjerne detaljer som mønstret tapet, møbler, lamper og lignende. Du velger selv om du vil inkludere et menneske eller ikke

Utvalgte verk i utstillingen:

